

Nr 1 2018

Medsols

Kampen mot kärnkraften fortsätter

Foto: Privat

Aktivisten My Leffler (till höger) åtalas för tredska mot polis.

När en svensk medborgare står inför rätta i ett främmande land brukar det bli stor uppståndelse i svenska medier. Så inte den här gången för nu gäller det den tabubelagda kärnkraften.

My Leffler, medlem i Folkkampanjens styrelse och Kvinno- för Fred, har åtalats av en

finsk domstol. Den enda tidning som jag har läst som har skrivit om detta är ETC.

När rättegången återupptas i slutet av januari hotas hon av dryga böter som varken hon, som pensionär, eller vi som fattiga organisationer kan betala. I värsta fall 75 000 kronor! Läs om Mys kamp mot kärnkraften

i Pyhäjoki på sista sidan i Medsols.

Och skicka gärna en penninggåva till oss för att hjälpa till att täcka böteskostnaderna. För kampen mot kärnkraften fortsätter var helst nya reaktorer ska byggas.

Eia Liljegren-Palmær

FMKK är Nobels fredspristagare 2017

Det var med stor glädje FMKK mottog nobelpris-kommitténs beslut att 2017 års fredspris gick till ICAN, International Campaign to Abolish Nuclear Weapons.

Det främsta skälet till priset var att FN genom bland annat ICAN:s arbete den 7 juli 2017 antog ett globalt förbud mot kärnvapen. Det norska valet var oväntat efter flera tidigare tveksamma fredsprisbeslut (allra värst till Kissinger). Av de stater som 2017 i FN deltog i förhandlingar om ett globalt förbud mot kärnvapen röstade 122 för, en stat lade ner sin röst och en röstade emot. Kärnvapenstaterna, Natoländerna (utom Nederländerna) och de stater som går under USA:s kärnvapenparaply deltog inte i förhandlingarna. I oktober hade 53 stater signerat förbudet och tre stater ratificerat. För ikraftträdande krävs ratificering av 50 stater. Sverige, som hör till de ursprungliga initiativtagarna, har hittills vägrat ratificering för att visa sitt lydnds-förhållande till USA och Nato.

Mänsklighetens ansvar

Valet av ICAN är en viktig händelse. Nobels fredspris kan med

2017 års pris skicka världsvida signaler om att kärnvapen och deras ursprung och orsak kärnkraften inte är förenliga med mänsklighetens ansvar. Kampen har pågått länge. Redan 1958 samlade den senare dubbla nobelpristagaren Linus Pauling (kemi och fred) 9 235 vetenskapsmän och -kvinno i en protest mot kärnvapen. 1963 hyllades han efter fredsprisutdelningen i Oslo i Storkyrkan i Stockholm av Per Anders Fogelström, ordförande i Svenska Freds- och Skiljedomsföreningen och Paul Rimmerfors, ordförande i Ungdomens Fredsförbund.

FMKK:s medlemskap i ICAN har ifrågasatts av ett misstag. Den lokala gruppen Värmland mot kärnkraft har i vissa sammanhang uppfattats som ICAN:s FMKK-medlem. Efter utredning av mig har den svenska grenens generalsekreterare för ICAN, Josefin Lind, Läkare mot Kärnvapen, bekräftat att FMKK i dess helhet är medlem och alltså mottagare av Nobels Fredspris 2017 tillsammans med övriga medlemmar.

Den pinsamma protesten

ICAN är ett nätverk, bildat 2007 som samlar 468 fristående orga-

Riksdagens andra kammare den 13 december 2017. Längst bort i mitten skymtar vår hedervärda fredsdelegat i FN, Maj-Britt Theorin i samtal med Hans Blix, långvarig förespråkare för kärnkraften och IAEA-chef, men nu Nato-motståndare.

nisationer från 101 länder. Det förekommer inga medlemsavgifter och medlemmarna agerar självständigt i ICAN:s anda. När nu intensiva insatser pågår för att fler länder ska ratificera sina beslut äger många kampanjer rum. Till exempel Greenpeace driver sin och Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet (IKFF) och Kvinnor för Fred (KFF) sina, KFF en omfattande brevkampanj gentemot stats-

ministern och utrikesministern för omgående ratificering.

FMKK var representerat vid det officiella högtidlighållandet

i Sveriges Riksdag den 13 december. Tidigare hade miljoner genom TV följt engagemanget och verklighetens kärnvapenhot under Beatrice Fihns uppskattade tal i Oslo. Den pinsamma protesten genom kärnvapenstaternas och Natos frånvaro förstärkte bara entusiasmen från kungafamiljen och världssamfundets representanter i övrigt. De stående ovationerna efter Fihns klarläggande och förbehållslösa tal hade inga gränser. Det var starkt och åhörare grät öppet. Kärnvapens vansinne blottades.

FMKK och KFF

ICAN hyllades av bland annat IKFF, Olof Palmes Minnesfond, Olle Thorell (S), Sofia Arkelsten (M) och riksdagens talman Urban Ahlin. FMKK och KFF representerades av många medlemmar.

Text: Paul Rimmerfors

Foto: Charlotte Thege

ICAN-chefen Beatrice Fihn, Genève, längst till vänster FMKK:s kansliansvarige Eduardo Hornos Ledoux.

Våra kontaktuppgifter

Folkkampanjen mot Kärnkraft-Kärnvapen
Tegelviksgatan 40, 116 41 STOCKHOLM
Telefon: 08-84 14 90
e-post: info@folkkampanjen.se
hemsida: www.folkkampanjen.se
Vårt PlusGiro är 30090-5

Medlemsavgiften är 350 kr för stödmedlemmar, 250 kr för vanligt medlemskap, 50 kr för familjemedlemmar och 125 kr för pensionärer, arbetslösa och ungdomar.

Redaktör och ansvarig utgivare för Medsols är Eia Liljegren-Palmær. Telefon 0573-21 337.
E-post: eia_liljegren@swipnet.se

En städnota på 150 miljarder

Kärnkraften håller på att avveckla sig själv men det tar 100 000 år innan avfallet är ofarligt och "städnotan" efter kärnkraften kostar 150 miljarder kronor.

Hade man tagit med den aspekten och kostnaden i kalkylen när kärnkraftsepoken startades i början på 1950-talet så hade det nog inte blivit någon kärnkraft i Sverige. Men bakgrunden då var en helt annan fick vi veta långt senare – att ta fram en Svensk atombomb.

I hela världen finns 612 kommersiella kärnkraftreaktorer varav 448 är i drift. I Sverige finns 13 varav 5 redan är stängda och två till ska stängas i närtid. Världens första kommersiella kärnkraftverk uppfördes i England 1956, i Sverige 1963, och det var den så kallade Ågestareaktorn. Sveriges kvarvarande 6 reaktorer planeras att köras livslängden ut vilket innebär att de kommer att stängas ner någonstans i perioden 2040-50.

Inga nya reaktorer planeras att uppföras även om det enligt

regeringsbeslut är tillåtet att ersätta gamla reaktorer med nya. Huvudorsaken till detta är ekonomin. Elpriset är så lågt att de befintliga kärnkraftägarna redan nu har svårt att få täckning för produktionskostnaden. Vattenfall, som äger Ringhals och Forsmark, kör projektet "max 19 öre per kWh" (kilowattimme) vilket är deras gräns för lönsamhet.

Kärnkraften "finns inte"

När vi hade som mest kärnkraft i Sverige stod kärnkraften för

cirka 55 procent av vår elproduktion. Nu är siffran cirka 40 procent och minskar. Förutom baskraften vatten så tar vindkraften både i Sverige och utomlands mer och mer över ny elproduktion. Sverige har för närvarande 3 500 vindkraftverk. Sverige producerar i dag mera elström än vi förbrukar och överskottet exporteras.

Media skriver numera väldigt lite om kärnkraften eller inget alls och därmed "finns den inte". Och faktum är att den håller på att avveckla sig själv, det är

ju bara en tidsfråga, så vad är problemet?

Att riva ett vindkraftverk tar cirka en vecka och skrotvärdet betalar i stort sett rivningen. Rivningen av Barsebäck kärnkraftverk som stängdes för gott år 2005 började först på allvar i år. Rivningen kan vara klar år 2030 står det på deras hemsida. Anläggningen står för närvarande i servicedrift och de har 50 anställda.

Yttrande den 23 januari

Ett stort problem är att det inte byggts ett slutförvar för de mest kontaminerade inre delarna som till exempel reaktortanken, och därför har man i Barsebäck byggt en stor hög förrådsbyggnad på området. De demonterade söndersågade radioaktiva delarna ska läggas i stora betongkistor som sedan ska staplas på hög och långtidslagras i denna byggnad i väntan på ett slutförvar. Enligt Svensk Kärnbränslehantering, SKB, ska ett slutförvar för denna typ av avfall vara klar tidigast år 2045 och ligga 500 meter under marken intill Forsmark kärnkraftverk. Att riva ett kärnkraftverk kostar i storleksordningen fem miljarder.

Nästa stora problematik med kärnkraften är minst sagt gigantiskt i såväl tid som pengar och det är att ta hand om det utbrända kärnbränslet. För nu pratar vi om att det måste hållas avskilt från människan i 100 000 år. För att få perspektiv på 100 000 år så tror många geologer att nästa istid kommer om 10 000-30 000 år.

Det är kärnkraftbolagens gemensamma bolag SKB som har

Planerat slutförvar av använt kärnbränsle 500 meter ner i berget under Forsmark kärnkraftverk. Varje sidotunnel är 300 meter lång.

Riksrevisionen kritiserar SSM: "lever inte upp"

Strålsäkerhetsmyndigheten levde inte upp till sitt uppdrag när det gäller att kontrollera kärnkraftverk. Det menar Riksrevisionen som även lyfter fram de osäkra beräkningar i systemet för att ta hand om kärnavfall, och varnar för att det kan vara underfinansierat.

I september 2017 redovisade Riksrevisionen, RRV, resultatet av en granskning av Strålsäkerhetsmyndighetens, SSM:s, verksamhet. Där lyfter RRV fram brister i SSM:s tillsyn av svensk kärnkraft. SSM har till uppgift att kontrollera och övervaka att kärnkraftverken sköter sig. Denna verksamhet finansieras med avgifter som tas ut av kärnkraftsägarna. De totala avgifterna uppgår till cirka 270 miljoner kronor för 2016 och

går via statskassan tillbaka till SSM som förbrukade bara 140 miljoner för själva tillsynsverksamheten, vilket RRV kritiserar dem för. Enligt RRV innebär det att myndigheten inte utfört tillsyn i den utsträckning som regering och riksdag efterfrågat. Granskningen visar också att SSM inte gör några systematiska riskbedömningar när tillsynsinsatser planeras och prioriteras. Därmed är det oklart om tillsynen inriktas mot de insatser som är mest angelägna, skriver RRV. RRV skriver att "tillsynen behöver planeras, prioriteras och följas upp så att de tillsynsinsatser som genomförs är mest angelägna ur säkerhetssynpunkt."

SSM följer inte upp och redovisar antalet tillsynsbeslut som årligen fattats med anledning av genomförd tillsyn. Myndigheten gör ingen uppföljning eller re-

dovisning av hur länge tillsynsrenden pågår innan de avslutas, skriver de vidare.

RRV:s rekommendationer

RRV:s rekommendationer till regeringen i rapporten är: "Regeringen bör säkerställa att Strålsäkerhetsmyndigheten genomför den kärnkraftstillsyn som regering och riksdag efterfrågat och gett myndigheten ekonomiskt utrymme för. Regeringen bör vidare informera riksdagen om hur de utökade anslagen till kärnkraftstillsynen har använts och hur tillsynen, och i förlängningen säkerheten vid kärnkraftverken, kan ha påverkats av att anslaget inte utnyttjats fullt ut."

I den första rapporten konstaterar RRV att kärnkraftverkens drifttid är 40-60 år, vilket kräver löpande förbättringar och

underhåll för att säkerheten ska upprätthållas. De skriver också att den internationella synen på önskvärd säkerhetsnivå inneburit att nationella säkerhetskrav höjts, bland annat till följd av kärnkraftsolyckan i Fukushima 2011. Exempel på detta är beslutet att alla kärnkraftreaktorer ska senast 2020 vara utrustade med ett helt separerat härdkylsystem. Ett sådant kostar 400-500 miljoner per reaktor och är en av orsakerna till att Ringhals lägger ner två reaktorer före 2020.

I den andra rapporten som kom 7 december granskar RRV kärnavfallsavgiftens storlek. Är de rätt, kan avgiften säkerställa att det finns pengar för att ta hand om kärnbränsleavfallet från kärnkraftepoken som beräknas avslutas åren 2040-2050?

RRV:s granskning visar att det är osäkert om de avgifter som

kärnkraftindustrin betalar in för framtida hantering av kärnavfall kommer att räcka.

RRV varnar i sin rapport

RRV varnar i sin rapport för att det är osäkert om inbetalade pengar och ställda säkerheter kommer att räcka. "Regeringen har vid upprepade tillfällen beslutat om kärnavfallsavgifter och ekonomiska säkerheter som varit tiotals miljarder lägre än vad SSM bedömt nödvändigt och granskningen visar att finansieringssystemet med stor sannolikhet är underfinansierat" skriver RRV. Det är SKB som lämnar kostnadsunderlaget till SSM som sedan föreslår avgiftens storlek de kommande tre åren. I våras föreslog SSM höjning från 4 till 6,4 öre men efter remissbehandling så skickade SSM ett förslag på bara 5 öre till

der kronor

uppdraget att ombesörja slutförvaringen av utbränt kärnbränsle. Redan år 2011 lämnade de in en ansökan till Mark- och Miljöödomstolen. Först i september i år kom domstolsförhandlingen igång och var slutförd efter fem veckors förhandling den 26 oktober. Det är inte domstolen som beslutar, vilket är det vanliga, utan yttrar sig till regeringen eftersom det är en så stor fråga. Domstolen ska svara regeringen den 23 januari 2018.

Hur ska detta betalas?

Regeringen kommer sedan att ta 1-2 år på sig att besluta tror man och sedan återförs frågan vid ett Ja till domstolen som får fastställa villkoren. En bit in på 2020-talet kan man tidigast påbörja byggnation av slutförvaret som beräknas ta cirka 10 år. Sedan ska man "slutförvara" i cirka 40 år innan man kan stänga igen slutförvaret för gott och då är vi framme vid nästa sekelskifte, år 2100. Ska tilläggas också att kärnbränsleavfallet först måste ligga 30 år i kylbassänger i mellanlagret i Oskarshamn och svalna innan det kan slutförvaras. Sverige har i dag 6500 ton i dessa kylbassänger, i hela världen finns 370 000 ton kärnbränsleavfall.

Hur ska då detta gigantiska slutförvaringsprojekt betalas? Sedan början på 1980-talet finns regeringsbeslut om att finansieringen av både utvecklandet av metod för och hela slutförvaringsarbetet av använt kärnbränsle ska betalas genom att reaktorägarna ska betala en avgift per levererad kilowattimme till en fond. I början var avgiften 0,15 öre per kilowattimme, nu är den 4 öre. Förslag från Strålsäkerhetsmyndigheten, SSM, har lämnats till regeringen att höja till 5 öre men vissa sakkunniga anser att avgiften borde vara 10-12 öre för att garantera att fondens pengar ska räcka. I dag finns 65 miljarder fonderade.

Hur gör man i andra länder? Finland har påbörjat byggandet av slutförvar och har kopierat SKB:s metod KBS-3 där tre står för skyddsbarriärerna koppar, bentonit, berget. Kärnvapenländerna upparbetar kärnbränsleavfallet och tar ut plutoniet och lagrar resten på olika sätt, oftast ovan jord i väntan på något annat. Inget land har ännu börjat slutförvara – när Sverige ska börja står skrivet i stjärnorna just nu!

*Sture Grönblad
styrelseledamot i Milkas*

FAKTARUTA

Ågestareaktorn lades ner 1974, Barsebäck-reaktor 1 1999, Barsebäck 2 2005, Oskarshamn 2 2015, Oskarshamn 1 2017.

Beslut har tagits att Ringhals 2 ska läggas ner 2019 och Ringhals 1 2020. Kvar är då Oskarshamn reaktor 3, Ringhals reaktor 3 och 4 samt Forsmark reaktor 1, 2, 3.

Först måste dock kärnkraftsägarna investera cirka en halv miljard i varje kvarvarande reaktor senast år 2020 i ett separat oberoende härdkylsystem som en följd av Fukushima-olyckan år 2011.

p till sitt uppdrag"

regeringen. RRV skriver. "Regeringen bör låta en myndighet med expertkunnskap om prognoser fastställa vilka ekonomiska faktorer som ska gälla när de framtida kostnaderna för kärnavfallshanteringen beräknas, i stället för att man som i dag överlåter det på kärnkraftindustrin." Miljöövervakningsmyndigheten

sekretariat Milkas, där FMKK ingår, yrkade i sitt remissvar att avgiften sätts till 12 öre för att säkerställa att tillräckliga medel inbetalades i tid, i den händelse att kärnkraften skulle avvecklas i framtiden. Regeringen beslutade 22 december att fastställa 5 öre per kilowattimme.

Sture Grönblad

FAKTARUTA

Strålsäkerhetsmyndighetens, SSM:s, uppgift är att säkerställa att de som har tillstånd att driva kärnkraftverk följer lagar och föreskrifter för kärnteknisk verksamhet. Utöver själva kontrollverksamheten av kärnkraftverk ingår också tillståndsprövning, regelgivning, beredskap för olyckor vid kärnkraftverken, begränsning av spridningen av radioaktiva ämnen samt forskning. SSM:s verksamhet för säker kärnkraft finansieras med avgifter som tas ut av kärnkraftägarna.

Kärnkraftindustrin är enligt kärnenergilagen skyldiga att på ett säkert sätt hantera och slutförvara kärnavfall samt att riva reaktorerna. Regeringen beslutade i höstas att SSM:s nuvarande uppgift att föreslå kärnavfallsavgiftens storlek vart tredje år ska från 1 januari 2018 överflyttas till Riksgäldkontoret.

Årsmöte

Härmed kallas du till Folkkampanjen mot Kärnkraft-Kärnvapens årsmöte.

Tid: söndagen den 15 april klockan 10.00

Plats: Solidaritetshuset, Tegelviksgatan 40 Stockholm.

Vi kommer självklart att ha ett program för hela söndagen, men det är inte klart än.

Anmäl dig gärna till kansliet så att vi vet hur många som vill ha lunch.

Lördagen den 14 april klockan 14.00 har vi ett öppet styrelsemöte dit du är hjärtligt välkommen!

Valberedningen (Dan Westin, Ingrid Ranke, Roland von Malmberg) vill påminna om att du kan nominera till styrelsen. Dan Westin, sammankallande i valberedningen, tar gärna emot samtal från dig. Telefon: 0176-10617. E-post: westin.dan@hotmail.com Du kan också skriva motioner, skicka in dem så att vi har dem senast den 9 mars.

Hoppas vi ses den 14-15 april!
Styrelsen

Ingen rök utan eld

Alla vi på lästa vet att en stor olycka, rent av en härdsmälta inte långt borta i Forsmark kärnkraftverk för ett antal år sedan då reservdieslarna inte startade.

Saxat ur senaste tidningen Reaktion från Forsmark/Ringhals kärnkraftverk. Rubriken: "Ständigt dessa dieslar!". Under rubriken: "Kortslutning på Forsmark."

Textcitat: "På Forsmark har man på kort tid haft två kortslutningar på olika dieslar i samband med provkörningar. En av dem gjorde att Forsmark reaktor 3 i oktober fick ställas av för orsaksutredning. I båda

fallen har det varit problem med matardelen till generatoren. På dieseln som kortslöts för två månader sedan fick vi byta ut hela mataren. Där hade vi tur, eftersom det fanns reservdelar på förrådet så vi kunde laga den direkt."

"Den 5 oktober var det dags igen. När man skulle ansluta en reservkraftdiesel på Forsmark reaktor 3 till elnätet uppstod ett generatorfel på grund av en kortslutning. Tre dioder och en kondensator påverkades och reaktor 3 fick ställas av för att man skulle göra grundorsaksanalys. Vi har provkört fasningsdonet utan att hitta något fel, så vi kan inte riktigt säga vad det beror på."

"Även på Forsmark reaktor 1 hade man diodproblem i oktober. Även på motorsidan har året varit jobbigt. I de årliga översynerna har man hittat fler skador på motorerna än man brukar."

Slutcitrat, sedan fortsätter texten med ytterligare problem och sedan skriver man om vilka och liknande problem man har i Ringhals. Rubriken där är "Rök och vatten på Ringhals."

Röken visade sig komma från träet i taket ovanför ett dieselaygasrör.

Så frågan är nog inte om en kärnkraftolycka ska ske – utan frågan är när?

Sture Grönblad

Säkerhetsinspektion av dieselgenerator för nödkraft i kärnkraftverket Kewaunee i Wisconsin.

Radioaktiva rester, kärnavfall och slutförvaring

Lagom till årets slut skrev Rolf Bertram, född 1931, professor emeritus i fysik vid universitetet i Braunschweig, Tyskland, en tillbakablick på den skandalösa hanteringen av radioaktivt avfall genom åren. Skador på människor och natur, förorsakade av atomkraftanläggningar är Bertram expert på. Vid den pågående men omöjliga saneringen av avfallsgruvan Asse II har Rolf Bertram anlåtats som sakkunnig.

Medsols sammanfattar hans tillbakablick som han rapporterar för vänner och bekanta.

– Jag vill inte roa er med min historieskrivning utan stärka vårt motstånd, hälsar Bertram.

Startskottet för atomkraftens katastrofala utveckling skedde 1953 genom den amerikanska presidenten Eisenhowers euforiska tal Atoms for Peace. Ett PR-skämt eller ett tal ur djupaste övertygelse inför en ny tidsålder i atomenergens tecken? Man undrar, ingen vet med säkerhet.

Att producera bränsle för energi var en sak. Genast skapades också ett världsomfattande nätverk med militärindustrin genom korruption med falska fakta. Nästan samtliga regeringar instämde i denna utveckling och finansierade den. I många länder bildades det forskningscentra för hemliga forskningsuppdrag som finansierades med skattepengar. Än i dag ser lobbyister till att dessa penningkällor fortsätter sprudla, skriver Bertram. Med sloganen "Utan atomenergi slocknar ljuset" övertygades befolkningen och tystades kritikerna.

Inte förrän 1976 började man tänka på lagstiftning och lagringen av "radioaktiva rester". Flera sakkunniga, även nobelpristagare, hade negligerats i nästan 20 år. Man tog det lätt och än i dag hävdas det i debatten om slutförvaring att man kan ställa prognoser för en miljon år genom databeräkningar. Ren lögn! Vem som dristar sig att kunna veta hur förhållanden ter sig om ettusen, hundratusen eller en miljon år är antingen intellektuellt handikappad eller

en charlatan. Ingenting kan vi förutspå om de politiska förhållandena – om flera tusen lagstiftningsperioder i framtiden. Lagstiftningen och förordningarna för hanteringen av kärnavfall påstås vara möjliga och kontrollerbara. Detta har kommit till stånd tack vare atomlobbys påverkan ("Atomlagen" och "Strålskydds-förordningen" i Tyskland).

Kring den gamla saltgruvan Asse II som försöksanläggning för radioaktivt avfall arbetades med två ödesdigra lögnar. 1) Det hävdades att gruvan var helt torr. Upprepade varningar om vattenintrång från ett högre liggande bergsskikt viftades bort. 2) Befolkningen i omgivningen lugnades ner. Man hävdade att man hade full koll på läget och att det handlade övervägande om ofarliga sjukhussopor. I själva verket kom över 90 procent av det lagrade avfallet från olika atomkraftverk. Tritium och C-14 har konstaterats. Det härstammar i stort sett från försöksreaktorn Jülich. Denna mycket miljöfarliga betastrålning hamnar i naturen. Tills nyligen har det inte krävts någon blockering av tritium och C-14 från tillsynsmyndigheten.

Först efter Tjernobyl-katastrofen har man börjat ifrågasätta säkerhetssystemen. Är de pålitliga? Först nu, steg för steg, begriper man att det är principiellt omöjligt att bestämma risker av processer som pågår i så kallade blandsystem. Systemteoretiskt hör ASSE till en kategori där pålitliga modelleringar eller beräkningar inte är möjliga. Vissa händelser kan man slå fast på grund av de inlagrade komponenterna (radioaktiva och kemiskt aktiva). Men det är inte möjligt att förutse när och med vilken frekvens dessa händelser inträffar och vilka följdverkningar de har. Det är knappast möjligt att dra analogslutsatser i och med att det inte existerar ett liknande system som i ASSE världen över. Inga erfarenheter finns. Uppskattningar med hjälp av datasimuleringar är mycket osäkra på grund av brist på

tillförlitliga data. Vid de prognoser som krävs beaktar man knappast att det inlagrade materialet förändras permanent med pågående lagringstid. Därmed ändras även ständigt parametrarna som krävs för en prognos. Det finns alltså tydliga gränser för att kunna beskriva ASSE:s "invärtesliv".

Atomeran har inte bara gett oss möjligheten att frisätta ofantliga mängder med energi, det har också lett oss till planerbarhetens gräns och till att kunna fastställa vetenskapligt välunderbyggda prognoser.

Sedan årtionden tillbaka varnar många ansvarsfulla forskare för radioaktiva ämnen och deras följder, destruktiva för arvsanlag och hälsan hos människor, djur och växter: Albert Schweitzer (1875-1965), Bertrand Russel (1872-1970), Günther Anders (1902-1990) med flera). Men atomindustrin och IAEA – som sitter i samma båt – tonar ner farorna.

Att oskadliggöra atomavfall innebär att åstadkomma en komplett isolering av naturlig erosion och mänskliga ingrepp. Det är inte möjligt med sikte på de kommande 10 000 åren, ja inte ens på 30 år. ASSE är bevisat.

Det finns ingen lösning för atomavfallsproblemet i dag enligt vår nuvarande kunskap. Ändå växer avfallsbergen oavbrutet. Mina förebräelser riktar sig till politikerna som tolererar och främjar en sådan utveckling. Framtida generationer kommer att stå hjälplösa inför detta problem. Förmodligen kommer inte heller de att hitta någon säker slutförvaring. Många generationer efter oss kommer att lida av denna människoföraktande teknik. Det kommer även att gälla för tiden då alla atomkraftverk är avstängda och när, förmodligen, ingen längre vet att en sådan livsfientlig teknik överhuvudtaget har existerat. VENCEREMOS – WE SHALL OVERCOME, avslutar Rolf Bertram, vi ska vinna!

Susanne Gerstenberg

Protester mot kärnkraftsbygget i Pyhäjoki

■ Det finsk-ryska bolaget Fennovoima väntar fortfarande på tillstånd från den finska regeringen för att bygga ett kärnkraftverk i Pyhäjoki i finska Österbotten. I väntan på detta beslut, som väntas nästa år, har Fennovoima redan påbörjat förberedande arbeten med avverkningar, vägbyggen och sprängningar i området.

En av dem som har dokumenterat dessa förberedelser är My Leffler. Hon har varit på plats många gånger och skälet till detta framgår i en intervju med henne i ETC-Sundsvall:

– När lagen tillåter det som är moraliskt fel då känner jag att det är ens skyldighet att överträda lagen, säger My.

Hon har inte varit ensam. En internationell aktivistgrupp med deltagare från många länder har försökt att med icke-våldsmetoder förhindra bolagets framfart.

– Vår strategi var att genom ständiga blockader försvåra och förhindra förstörelsen. Att klättra upp på maskiner, kedja fast sig vid dem eller lägga sig framför. Ingen förstörelse och inga hot, säger My Leffler till ETC.

För detta har My, tillsammans fyra andra aktivister, åtalats av en finsk domstol i Uleåborg.

I den första förhandlingen i november fanns inte hela åtalet tillgängligt på svenska och tolkningen under själva rättegången var mycket bristfällig. Nästa förhandling är utsatt till den 23 januari.

Totalt har 17 Norrlandskommuner protesterat mot kärnkraftsplanerna i Pyhäjoki som bara ligger 15 mil från den svenska kusten. Det är organisationen Kärnkraftsfritt Bottenviken som har gått ut med ett upprop till samtliga kommuner i Norrland.

Eia Liljegren-Palmer
Källa: ETC-Sundsvall

Möt franska aktivister i Bure!

■ Fem anti-atomkraftföreningar som bevakar den planerade slutförvaringen för högradioaktivt avfall i Bure, Frankrike, bjuder in till ett möte den 16 januari 2018. Bure är en by med 85 invånare som ligger i en extremt befolkningsfattig region i nordöstra Frankrike. 1,5 kilometer söder om byns centrum, mitt på åkermarken, undersöker Andra, den franska offentliga agenturen för slutförvaring, bergsmassan för slutförvaring av använda bränslestavar, 130 meter under jorden. Det har pågått sedan år 2000. Lika länge har franska miljövänner och atomkraftmotståndare från Tyskland revolterat mot projektet.

Mötet den 16 januari klockan 20.30 äger rum i Confort-Meilars, en mil väster om Douarnenez i möteslokalen nära Smedjan (la Forge). Anledningen är en ny bok om Bure och slutförvaringen¹. Förhoppningen med kvällen är att kunna stärka medvetenheten; man kommer att diskutera strategin i kampen mot atomlobbyn.

"Speciellt så här i början av året önskar vi alla ett demokratiskt, solidariskt och ekologiskt samhälle", avslutar de arrangerande föreningarna sin inbjudan.

Susanne Gerstenberg

Källa: *Sortir du nucléaire, dec. 2017*

¹Gaspard d'Allens, Andrea Fuori, Bure, la bataille du nucléaire. Edition Seuil. 2017

REKOMMENDERAS!

Lyssna på vinterprataren Emil Jensen i PI den 30 december 2017: Skådespelaren och estradpoeten reflekterar på sitt spetsfundiga sätt om slutförvaringen – hur kommunicera med människor om 100 000 år? Mycket roligt, mycket allvarligt. (62 minuter, utan musik) <http://sverigesradio.se/sida/avsnitt/994703?programid=2071>

Hej medlemmar och sympatisörer!

Som ni kanske redan har sett så medföljer ett inbetalningskort från FMKK i detta nummer av Medsols. När du betalar så skriv "medlemskap 2018" på talongen.

Har du betalt mellan september och december så blir vi mycket glada om du kan ge oss en gåva till FMKK, bötesinsamlingen för My Leffler eller Kärnkraftsfritt Bottenviken. Skriv på talongen vilket du avser.

Om du har frågor ring gärna FMKK kansliet på telefon 08-84 14 80 eller mejla till info@folkkampanjen.se

Hälsningar och Gott nytt år!
Eduardo

